

پروپوزال برنامه تلویزیونی

معماری و شهرهای افغانستان

آشنایی با زیباترین ساختمان ها و ابدات تاریخی

شبکه سحر افغانستان

مجری

دکتر سید ضیا حسینی

فروردین ۱۴۰۲

چکیده

کشور جمهوری اسلامی ایران بیش از چهل سال است پذیرایی مهاجرینی از افغانستان، عراق، پاکستان، هند و ۱۲۰ کشور دیگر است و در این چهار دهه آداب رسوم و فرهنگ مختلفی از ملل دیگر وارد کشور شده و برعکس آن نیز اتفاق افتاده است.

برنامه های فرهنگی و هنری به عنوان یکی از فعالیت های تربیتی است که به منظور کشف، رشد و شکوفایی استعدادها و افزایش سطح آگاهی کودکان و نوجوانان و جوانان نسبت به فرهنگ و هنر کشور متبوع خود و کشور جمهوری اسلامی ایران از طریق ایجاد انگیزه بیشتر و رقابت سالم در همه سطوح برنامه ریزی و اجرا می شود.

شبکه جهانی سحر، نخستین شبکه تلویزیونی برون مرزی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، از ۲۵ آبان ۱۳۷۶ (۱۶ نوامبر ۱۹۹۷) در ساعاتی محدود به هفت زبان عربی، ترکی آذربایجانی، بوسنیایی، ترکی استانبولی، فرانسه، انگلیسی و اردو در مجموع با ۱۹ ساعت پخش کار خود را آغاز کرد.

هدف از تاسیس این شبکه را کمک به توانمند سازی مردم افغانستان در عرصه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تقویت روابط و مناسبات بین دولت ایران و افغانستان دانست و افزود: این شبکه ای برای همه مردم افغانستان تعریف شده است.

افغانستان، اگرچه به عنوان یک کشور و یک ملت دارای تاریخی جدید است؛ اما، این سرزمین از لحاظ قدمت تاریخی، یکی از کهنترین کشورهای جهان به شمار می رود و رابطتهنگامی با کشور ایران دارد.

معماری برگرفته از فلات ایران و معماری یکسان اسلامی در کشورهای کنونی ایران و افغانستان نشان از یکی بودن هر دو فرهنگ می باشد. مسجد گوهرشاد در هرات و در مشهد مقدس بازرترین نمونه از این موضوع است.

سرزمینی که امروز افغانستان نامیده می شود، هزاران سال پیش از میلاد مسیح سرزمینی آباد و دارای شهرهای پرجمعیت بوده است.

صنایع دستی و سکه های مورد معامله مردم، علومی چون طب، نجوم و ریاضیات و حرفه هایی مثل فلزکاری و بنایی در این مرز و بوم رواج داشته است.

در حفاریاتی که باستانشناسان انجام داده اند، وسایل قدیمی بدست آمده است که حکایت از تمدن تاریخی این سرزمین دارد. در سال ۱۹۵۶ میلادی حفاری هایی به سرپرستی دکتر لویی دوپری در جنوب شهر مزار شریف، در ناحیه آق کپرک صورت گرفت که در نتیجه آن آثاریمانند: آینه برنجی، انگشتر، دستبند، اسلحه، قبضه اسب و نگین لاجورد به دست آمده و متعلق به دوره جدید حجر) از 2 تا 9 هزار سال پیش از میلاد) می باشند، که حکایت از زندگی شهری و تمدنباستانی این سرزمین دارد.

وجود بیش از پنج هزار اثر تاریخی و ده ها اثر بزرگ ثبت شده در یونسکو در افغانستان نشان از تاریخی به قدامت جهان در این کشور دارد. بت ها شش هزار ساله بامیان و قصرهای سه هزار ساله کافری و تخت رستم و قلعه هزار دختر تا شهر بلخ اولین شهر دایره ای جهان نشان از معماری زیبا و منحصر به فرد این کشور است.

زبان مهم‌ترین و سیله گفتگوی بین انسان‌ها و دارای نقش بسیار گسترده‌ای در انتقال و ترویج فرهنگی یک جامعه است. زبان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های حیات تمدنی یک جامعه است که به هر میزان گستره آن بیشتر باشد حوزه تمدنی آن بیشتر خواهد بود. تمدن اسلامی ایرانی بخش بزرگی از حیات خود را مدیون زبان پارسی است. زبان شیرین فارسی در گذر تاریخ دچار دگرگونی و ناملازمات حوادث اجتماعی قرار گرفت و به دلیل عدم پشتیبانی از سوی سخنگویان و مدافعانش به سختی و تلاطم در مواجهه با زبان‌های دیگر افتاد. جغرافیای زبان فارسی که روزگاری از هندوستان تا سمرقند و بخارا و استانبول را در می‌نوردید و بخش‌های زیادی از عراق بدین زبان صحبت می‌نمودند و معماری جزئی از این زبان است که متأسفانه از بیشتر کتیبه‌ها و سردرهای بناهای بزرگ در جهان خصوصاً افغانستان در حال حذف شدن است.

معماری افغانستان در حوزه تمدنی خراسان بزرگ نشان‌گر حضور معماری بزرگ فارسی زبان است اما طبق برنامه‌های غرب در حال حذف شدن می‌باشد. این پروژه در لایه‌های خود علاوه بر نشان دادن معماری آثار و بناهای بزرگ تمرکزی بر حفظ از زبان فارسی و گسترش آن دارد با گفتن درباره اشعار، نوع معماری و نوع کار انجا میتوان کاری هم علمی و هم فرهنگی کرد.

همچنین با پیوند دادن معماری خراسان بزرگ با فلات ایران زمین که گستره معماری آن از عراق کنونی تا چین می‌باشد دو هدف اصلی دنبال می‌شود :

- ۱- معماری خراسان بزرگ و پیوندهای فرهنگی با سرزمین فعلی افغانستان ایران و حوزه کشورهای نوروز
- ۲- حفظ و گسترش زبان فارسی از طریق هویت بخشی و معرفی آثار و بناهای معماری از دوران کهن تا هخامنشیان، ساسانیان، غزنویان و عصر حاضر

این برنامه تلویزیونی با حمایت شبکه سحر افغانستان در ۳۰ قسمت یک ساعته تحقیقی جامع و کامل راجع به آثار باستانی و زیبای افغانستان و ۲۰ پروژه ملی این کشور می‌پردازد. جهت این کار کمیته علمی تشکیل و پس از مکتوب کردن متن نوشتاری و تحقیق کامل در قالب برنامه‌های مستند تهیه می‌گردد. مؤلف و مسوول تحقیق بیش از ده سال مسوول بازسازی ابدات و آثار تاریخی افغانستان در شهرهای این کشور بوده است و طراحی ۲۶ اثر ملی و بین‌المللی افغانستان تجربه‌ای ارزنده را به ایشان داده است.

مدت زمان پیشنهادی جهت ثبت تحقیقات : سه ماه

مدت زمان تهیه : ۲ ماه

عوامل مورد نیاز :

- پژوهشگر
- مجری گوینده کارشناس
- فیلم نامه نویس

پیش بینی هزینه انجام : حدود ۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان (سیصد و هشتاد میلیون تومان)

مجری و مسئول:

دکتر سید ضیا حسینی معاون اسبق وزارت شهرسازی

دکتری معماری از دانشگاه تهران ۰۹۱۲۴۵۲۳۴۹۱

روزمه مختصر

دکتر سید ضیا حسینی دارای دکترای معماری گرایش مدیریت پروژه و ساخت از دانشگاه تهران دانشکده هنرهای زیبا میباشد که مدت ده سال در کشور افغانستان مشغول کارهای طراحی و ساخت و ساز و بازسازی ساختمان بزرگ و معروف افغانستان بودند.

اولین پست ایشان مشاوریت وزارت شهرسازی بود و سپس رییس نظام مهندسی، ساختمانی وزارت شهرسازی، ریاست بازسازی ابدات تاریخی، معاونت وزیر شهرسازی و ریاست بازسازی ابدات تاریخی افغانستان و را برعهده داشت همچنین ایشان به ۴۵ کشور جهان از اروپا و آمریکا و افریقا تا روسیه و چین و امارت سفر کرده است. که نتیجه آن طراحی بیش از ۱۸۰ پروژه در ۸ کشور و ۲۶ پروژه ملی و بین المللی در افغانستان که شاهکارهای مهندسی کشور به شمار میرود از جمله پروژه های زیر:

- طراحی قصر پغمان ۲۰۱۳
 - بازسازی قصر تاریخی دارالامان ۲۰۱۸ (با قدمت صد سال)
 - بازسازی ارگ ریاست جمهوری ۲۰۱۵ (با قدمت ۴۰۰ سال)
 - بازسازی مسجد پلخشتی و بازسازی مسجد روضه شریف مزار (۸۰۰ سال) و بازسازی مسجد قندهار
 - طراحی مقبره و مجتمع فرهنگی مارشال فهیم
 - طراحی مقبره و مجتمع فرهنگی سردار داوود خان
 - طراحی مقبره شهدای پارلمان و شهید کاظمی
 - طراحی تعمیر جدید وزارت خارجه افغانستان (۲۰۱۵)
 - طراحی کتابخانه ملی افغانستان (۲۰۱۴)
 - طراحی تپه و پارک وزیر اکبر خان (۲۰۱۵)
 - طراحی پارک بزرگ کابل جان بزرگترین پارک خاور میانه (۲۰۱۲)
 - طراحی شهرک دیپلوماتیک وزارت خارجه (۲۰۱۶)
 - طراحی مجتمع های مسکونی پارلمان (۲۰۱۴)
 - طراحی مجتمع مسکونی وزرا (۲۱۰۷)
 - طراحی مجتمع مسکونی و اداری و تجاری وزارت تحصیلات عالی (۲۰۱۲)
- ایشان پدر معماری نوین افغانستان، استاد دانشگاه پیام نور، پارس تهران و شهاب دانش می باشند همزمان استاد دانشگاه و پژوهشگر برجسته کشور افغانستان نیز است او ۱۲ جلد کتاب درباره مهندسی، روش های بازسازی ابدات تاریخی و مدیریت در افغانستان نوشته است از جمله در سال ۱۳۹۳ اولین و تنها کتاب شهرسازی و معماری افغانستان با نام مقدمه ای بر تاریخ معماری و شهرسازی افغانستان را تالیف نموده است و کتابهای مبانی و اصول مدیریت پروژه، کتاب صنعتی سازی در افغانستان، مبانی مدیریت پروژه، قصر پغمان، روش های بازسازی ساختمان های تاریخی و
- آخرین کتاب ایشان مبانی و اصول مدیریت پروژه است که توسط دانشگاه پارس در سال ۱۴۰۱ به چاپ رسیده است. همچنین او این مدت ده ها مقاله علمی و پژوهشی در مجلات و روزنامه های به چاپ رسانده است.